

Nyt fra historisk videnskab

MØDER

DET nordiske historikermøde i København i dagene 8.-12. august 1971 blev med sine næsten 500 deltagere det største af de 15 nordiske historikermøder, der har været afholdt siden institutionen indstiftedes i Lund 1905. For arrangørerne var det nok en lettelse, at deltagerantallet ikke nåede endnu højere op. Universitetets festsal kunne ikke have rummet mange flere tilhørere, da mødets præsident, professor Aksel E. Christensen åbnede det første plenummøde den 9. august. Historisk Institut havde etableret et serviceapparat, der varetog sine opgaver til alles tilfredshed.

Som i Bergen 1964 og Helsingfors 1967 (jvf. HT 12. rk. III, s. 257) havde mødet i København to hovedemner, belyst i trykte rapporter, der var udsendt i forvejen. At det er en kraftpræstation at få disse rapporter færdige til tiden vidste en del i forvejen, og dette mødes sekretær, universitetslektor Kai Hørby, véd det nu bedre end nogen anden. Det første hovedemne var »Emigrationen fra Norden indtil 1. Verdenskrig«, i rapporten behandlet af Andres A. Svalestuen (Norge), Sune Åkerman (Sverige), Reino Kero (Finland), Kristian Hvidt (Danmark) og Bjarni Vilhjálmsón (Island). Rapporten om mødets andet hovedemne »Den nordiske Adel i Senmiddelalderen« rummer bidrag af Ole J. Benedictow (Norge), Troels Dahlerup (Danmark), Kjell-Gunnar Lundholm (Sverige) og Jerker A. Eriksson (Finland). Historikermødets arbejdsudvalg havde ved et forberedende kollokvium i 1970 søgt at tilvejebringe en rimelig koordination af bidragene, hvad der på ingen måde havde medført ensretning – i flere tilfælde er forfatterens særlige interesseområde indenfor emnet tydeligt tilgodeset – men dog uden tvivl har været anstrengelsen værd. For afviklingen af plenum-diskussionerne om disse hovedemner var det en lige så utvivlsom fordel, at en erfaren forsker indenfor hvert felt, henholdsvis professor Ingrid Semmingsen (Oslo) og professor Erling Ladewig Petersen (Odense), indledningsvis analyserede og kommenterede de foreliggende rapporter, således at de gentagelser, der tidligere har præget tilsvarende debatter, blev undgået. En anden tradition, nemlig at formiddagens plenarmøde efterfølges af et kollokvium om eftermiddagen, var derimod opretholdt, og med rette.

Den omstændighed, at det nordiske historikermøde denne gang disponerede over fire egentlige mødedage, mod som hidtil vanligt tre, lod de almindelige foredrag komme bedre til deres ret overfor drøftelserne af de store fællesemner. Det er nok rigtigt, som Aksel E. Christensen skriver i mødeprogrammets ind-

ledende betragtninger over de nordiske historikermøder gennem tiderne, at disse foredrag ville være en historiografisk undersøgelse værd, ikke mindst fordi de mere og mere præges af fremlæggelsen af aktuelle forskningsresultater end af de store navne. Hermed skulle der også være gode muligheder for at skabe den kontakt mellem forskere med fælles interesser, som er mødernes vigtigste opgave. Her skal ikke gøres forsøg på at fremhæve enkelte af de i alt 18 foredrag, der blev holdt i de tre sektioner, men blot noteres, at foredrag med politisk historisk og personalhistorisk indhold ret nøje opvejedes af foredrag med emne fra økonomisk og social historie, hvortil kom et enkelt historieteoretisk foredrag. Kun ét foredrag hentede sit emne uden for Norden. Som efter Helsingfors-mødet vil samtlige foredrag blive trykt in extenso i den beretning, der forventes udsendt i nærmeste fremtid.

På mødets sidste dag drøftedes på professor Aksel E. Christensens initiativ mulighederne for et samarbejde mellem de nordiske historiske foreninger og tidsskrifter, samlet om tre hovedpunkter: 1) gensidige favørpriser, svarende til den på historikermødet i Helsingfors 1931 gennemførte ordning, der fungerede til ind i 1950'erne, 2) et samarbejde m. h. t. orientering om den historiske forskning i udlandet, og 3) en forbedring af mulighederne for at orientere den øvrige verden om nordisk historieforskning, snarest gennem et nyt nordisk tidsskrift på et eller flere hovedsprog. Det kan ikke påstås, at der var almindelig enighed om betimeligheden af de fremsatte forslag, men nok, at stemningen var overvejende positiv, især m. h. t. det første punkt, som da også vil blive realiseret fra nytår 1973.

Der er tradition for afholdelse af ekskursioner i tilslutning til de nordiske historikermøder, en mindre på en af mødedagene, en større dagen efter mødets officielle afslutning. Mødet i København dannede ingen undtagelse. Der var på anden mødedag mulighed for at vælge mellem seks ekskursionsmål i København og omegn, og efter mødet deltog et repræsentativt udsnit af mødedeltagerne i en fælles udflugt til Sorø, hvorfra én gruppe satte kursen mod Trelleborg og Kalundborg, en anden mod sydsjællandske herregårde.

Hertil kommer dog, at selve mødets afslutning var en ekskursion i sig selv. Kronborgs riddersal dannede ramme om det afsluttende foredrag, hvor professor Sven A. Nilsson redegjorde for svensk krigsmagt og statshusholdning i 1600-tallet ved overgang fra krig til fred og afslutningsvis bød velkommen til næste nordiske historikermøde i Uppsala 1974. Med Kronborg, Helsingør og Marienlyst som skueplads gav de danske arrangører mødet den bedst tænkelige afslutning.

SVEND ELLEHØJ

NORDISK arkivsamarbejde har lang tradition, gående fra arkivudvekslinger og -overenskomster over fælles undersøgelser i Vatikanet, Moskva og Berlin til udgivelsen af kvartalstidsskriftet *Nordisk Arkivnyt*. I 1935 tog den daværende svenske rigsarkivar Helge Almqvist initiativ til at man i forbindelse med et almindeligt nordisk historikermøde desuden arrangerede en nordisk arkivdag til drøftelse af fælles problemer. Denne institution har vist sig levedygtig: der er mange fælles problemer. I tilknytning til historikerkongressen i København mødtes nordiske arkivfolk da for 10. gang til arkivdag 7.-8. august 1971. Forhandlings-